

DLT.050.21.2025.AS
Warszawa, 30 czerwca 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10267, Posła Rafała Siemaszko i grupy Posłów, w sprawie respektowania uprawnień Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi do korzystania ze świadczeń zdrowotnych poza kolejnością, proszę o przyjęcie poniższego.

Krwiodawstwo to misja i odpowiedzialność. Z uwagi na fakt, że krwi nie można kupić ani wyprodukować, tak ważne jest jej honorowe oddawanie. Krew jest potrzebna każdego dnia, a biorcą krwi może być każdy człowiek, niezależnie od wieku. Honorowy Dawca Krwi oddając cząstkę siebie w bezinteresowny sposób niesie pomoc pacjentom wymagającym leczenia krwią lub jej składnikami. Ofiarowana krew jest darem życia, który jest potrzebny m.in. przy wykonywaniu skomplikowanych operacji, ratowaniu zdrowia, a także życia ciężko chorych oraz przy udzielaniu pomocy ofiarom wypadków.

Z uwagi na powyższe, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o publicznej służbie krwi¹, Zasłużonemu Honorowemu Dawcy Krwi (ZHDK) i Honorowemu Dawcy Krwi (HDK) przysługuje:

- zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od wykonywania czynności służbowych w dniu, w którym oddaje krew, oraz w dniu następnym, a także na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy²;
- zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy;
- zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju; koszt przejazdu ponosi jednostka organizacyjna publicznej służby krwi;
- posiłek regeneracyjny;
- możliwość odliczenia od podatku dochodowego darowizny w wysokości iloczynu kwoty rekompensaty.

¹ Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1782).

² Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, z późn. zm.).

Równocześnie, zgodnie z art. 47c ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych³, świadczeniobiorca, który posiada tytuł „Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi” lub „Zasłużonego Dawcy Przeszczepu” i przedstawi legitymację „Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi” lub „Zasłużonego Dawcy Przeszczepu” ma prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach. Korzystanie poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie świadczeń opieki zdrowotnej w szpitalach i świadczeń specjalistycznych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej oznacza, że świadczeniodawca udziela tych świadczeń poza kolejnością przyjęć wynikającą z prowadzonej przez niego listy oczekujących. W przypadku gdy udzielenie świadczenia nie jest możliwe w dniu zgłoszenia, świadczeniodawca wyznacza inny termin poza kolejnością przyjęć wynikającą z prowadzonej przez niego listy oczekujących. Świadczenie z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) nie może być udzielone w terminie późniejszym niż w ciągu 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia. Ustawodawca wyraźnie wskazuje, że świadczenie z zakresu AOS ma zostać udzielone w ciągu 7 dni roboczych, czyli po sobie następujących dni nie licząc sobót, niedziel oraz świąt państwowych.

Zgodnie z ww. ustawą termin udzielenia świadczenia, ustalony w sposób o którym mowa w art. 47c ust. 4, jest stosowany wyłącznie w odniesieniu do świadczeniobiorcy zgłaszającego się po raz pierwszy. Wynika to wprost z regulacji odnoszących się do zasad prowadzenia harmonogramu przyjęć określonych na poziomie ustawy - zgodnie z art. 19a ust. 2 pkt 1 lit. B ustawy fakt posiadania prawa do korzystania ze świadczeń poza kolejnością jest brany pod uwagę tylko w przypadku świadczeniobiorcy zgłaszającego się po raz pierwszy. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów medycznych, jakimi powinni kierować się świadczeniodawcy, umieszczając świadczeniobiorców na listach oczekujących na udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej, w przypadku konieczności zapewnienia dalszego leczenia świadczeniobiorca traktowany jest jako osoba kontynuująca leczenie i jedynie wskazania medyczne, uwzględnione w przyjętym planie leczenia, powinny mieć wpływ na wyznaczenie terminu kolejnego świadczenia. Jednocześnie należy podkreślić, że pacjent kontynuujący leczenie nie podlega wpisowi na listę oczekujących, czyli wyznaczany mu termin nie ma wpływu na liczbę osób oczekujących do danego świadczeniodawcy. Kwestionowane w interpelacji postępowanie świadczeniodawcy jest tym samym prawidłowe i zgodne z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W związku z zalecanym sposobem postępowania w przypadku, gdy placówka opieki zdrowotnej odmawia osobie uprawnionej realizacji przysługującego jej prawa, tj. w pierwszej kolejności wyjaśnienie sytuacji u osoby kierującej daną placówką. Dopiero w przypadku braku wyjaśnienia sprawy przez świadczeniodawcę sprawę należy zgłosić do Rzecznika Praw Pacjenta albo Narodowego Funduszu Zdrowia, tj. wojewódzkiego oddziału NFZ, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubezpieczonej, który jako podmiot, zawarł umowę ze świadczeniodawcą, z uwagi na fakt, że NFZ ma prawo do kontrolowania przestrzegania przez świadczeniodawców przepisów dotyczących zasad przyznawania terminów osobom posiadającym prawo do korzystania ze świadczeń poza kolejnością, a za ich naruszenie może nałożyć karę umowną. Ministerstwo Zdrowia nie ma wiedzy ile skarg wpływa na podmioty lecznicze, gdyż są one kierowane do tylko do Oddziałów NFZ i do Rzecznika Praw Pacjenta. Podkreślenia wymaga fakt, iż do Ministra Zdrowia nie wpłynęła ani jedna skarga na brak podjęcia przez Narodowy Fundusz Zdrowia działań w przypadku, gdy pacjent sygnalizował, że świadczeniodawca nie respektował prawa do korzystania ze świadczeń poza kolejnością.

Odnosząc się zaś do propagowania wiedzy to wyczerpujące informacje o prawach pacjenta do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością publikowane są zarówno

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.).

na stronie NFZ, jak i Rzecznika Praw Pacjenta. Ponadto Rzecznik Praw Pacjenta prowadzi szerokie działania edukacyjne skierowane do personelu medycznego w celu zwiększenia kompetencji w zakresie przestrzegania praw pacjentów oraz poprawy standardów w tym obszarze, a szkolenia te są wsparte fachowymi publikacjami. Należy także podkreślić, że w każdym przypadku wyznaczania terminu świadczenia, świadczeniodawca jest zobowiązany do ustalenia, czy osoba posiada prawo do korzystania ze świadczeń poza kolejnością, a pisemna informacja o uprawnieniach wynikających z tego prawa musi być uwidoczniona w miejscach udzielania świadczeń.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/